

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh nariadenia“) dopĺňa ustanovenie o sadzbách poplatkov za odbery podzemných vôd na rôzne účely ich využitia a o sadzbách poplatkov za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd o konštatovanie, resp. skutočnosť, že uvedená výška sadzieb poplatkov tak, ako je určená v nariadení vlády je výška sadzieb poplatkov bez dane z pridanej hodnoty (DPH). Nadväzne sa dopĺňa aj postup započítavania DPH pri ročnom zúčtovaní preddavkov poplatkov za odbery podzemných vôd a preddavkov poplatkov za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd, ak DPH nie je započítaná, resp. uhrádzaná v rámci preddavkov poplatkov za užívanie vôd.

Dôvodom potreby doplnenia nariadenia vlády o DPH vo väzbe na výšku sadzieb poplatkov za užívanie vôd (napriek tomu, že doposiaľ sa z týchto poplatkov DPH neuplatňovala, resp. neuhrádzala) je stanovisko Ministerstva financií Slovenskej republiky (MF SR), ktoré na základe posúdenia zásad a podmienok predmetných činností, a to odberov podzemných vôd na rôzne účely ich využitia a vypúšťania odpadových vôd do povrchových vôd, z hľadiska potreby uplatňovania DPH a tiež na základe neformálnych konzultáciách so zástupcami Európskej komisie konštatuje, že spoplatnený odber podzemných vôd je činnosť, ktorá je ekonomickou činnosťou, a teda predmetom dane podľa zákona o DPH. K spoplatneniu vypúšťania odpadových vôd sa zatiaľ MF SR definitívne nevyjadrilo z dôvodu potreby posúdenia vplyvu nezdanenia tejto činnosti na hospodársku súťaž.

Cieľom návrhu doplnenia nariadenia vlády o DPH je stabilizácia výnosov správcu vodohospodársky významných vodných tokov z poplatkov za odbery podzemných vôd a poplatkov za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd, určených na krytie ekonomicky oprávnených nákladov na neregulované vodohospodárske služby, a tým zníženie požiadaviek na krytie týchto nákladov zo štátneho rozpočtu. V prípade, ak by tento návrh na doplnenie nariadenia vlády nebol schválený, správcovi vodohospodársky významných vodných tokov by sa výnosy z poplatkov z predpokladanej výšky 12,5 mil. € znížili výnosy o 20 % t. j. o 2,5 mil. €, ktoré by si nevyhnutne musel žiadať ako kompenzáciu na krytie nákladov na neregulované služby zo štátneho rozpočtu.

V nadväznosti na zmenu § 8 odsek 2 schválenú nariadením vlády Slovenskej republiky č. 2/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd v znení neskorších predpisov, podľa ktorej bol z procesných dôvodov (resp. dôvodu nadväzného dodržania termínu na predloženie žiadosti o pridelenie finančných prostriedkov na neregulované služby zo štátneho rozpočtu, ktorý je určený termínom - 31. marca kalendárneho roka) upravený, resp. skrátený termín pre správcu vodohospodársky významných vodných tokov na vykonanie ročného zúčtovania podľa skutočne odobratého množstva podzemných vôd a vydanie výkazu podľa § 79 ods. 8 zákona o výške nedoplatkov alebo o výške preplatiev za predchádzajúci kalendárny rok, a to do 20. marca bežného roka, je potrebné primerane upraviť aj termín pre oznámenie údajov o skutočnom odobratom množstve podzemných vôd v predchádzajúcom kalendárnom roku poplatkovým priznaním za odbery podzemných vôd, a to z „15. februára nasledujúceho roka“ na „31. januára nasledujúceho roka“ (§ 8 odsek 1), čo je súčasne zosúladenie s termínom zasielania údajov o skutočnom vypúšťaní

odpadových vôd do povrchových vôd v predchádzajúcom kalendárnom roku poplatkovým priznaním za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd správcovi vodohospodársky významných vodných podľa § 12 odsek 1 nariadenia vlády.

Návrh nariadenia dopĺňa prechodné ustanovenia o spresnenie postupov pri nakladaní s poplatkami za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd na rok 2024 a preddavkami určenými rozhodnutím správcu vodohospodársky významných vodných tokov vydaným pred 1. januárom 2024, a to v nadväznosti na zákon č. 525/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon o vodách“), ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2024 a v nadväznosti na nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 2/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd v znení neskorších predpisov, ktoré nadobudlo účinnosť 15. januára 2024, vo veci zmeny príjemcu poplatkov za odbery podzemných vôd a poplatkov za vypúšťané odpadové vody do povrchových vôd z Environmentálneho fondu na správcu vodohospodársky významných vodných tokov, t. j. na Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik (ďalej len „SVP, š. p.“).

Aplikačnou praxou bolo zistené, že na prevod preddavkov za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd na rok 2024, uhradených znečisťovateľmi na účet Environmentálneho fondu v zmysle rozhodnutí vydaných pred 1. januárom 2024, chýba právna úprava, ktorá by umožňovala Environmentálnemu fondu poukázať, resp. previesť takto prijaté preddavky na rok 2024 na účet správcu vodohospodársky významných vodných tokov v súlade so zmenou zákona o vodách, podľa ktorej je od 1. januára príjemcom týchto poplatkov SVP, š. p.

V návrhu nariadenia sa dopĺňa v rámci prechodných ustanovení aj spresnenie postupu úhrady nedoplatkov a preplatkov za odbery podzemných vôd a za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd za rok 2023 tak, aby bolo jednoznačne zrejmé, že pri ich ročnom zúčtovaní za rok 2023 sa postupuje podľa pôvodne platných predpisov, to znamená, že nedoplatky uhradí odberateľ, resp. znečisťovateľ na osobitný účet Environmentálneho fondu a preplatky vráti Environmentálny fond odberateľovi, resp. znečisťovateľovi.

Táto úprava nariadenia má za cieľ zabezpečiť jednoznačný výklad a vykonateľnosť ustanovení zákona o vodách a nariadenia, podľa ktorých SVP, š. p., je od 1. januára 2024 príjemcom poplatkov za vypúšťané odpadové vody do povrchových vôd.

Návrh nariadenia je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a zákonmi Slovenskej republiky a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.